

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019

Humppilan kunnanvaltuustolle

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	2
2. Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	3
2.1. Huomioita kunnan taloudesta, vuoden 2019 tilinpäätöksestä sekä tavoitteiden toteutumisesta ...	3
2.2. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kunnan keskeisissä toiminnoissa	4
2.2.1. Elämänlaatulautakunta	4
2.2.2. Sivistyslautakunta	4
2.2.3. Tekninen lautakunta	5
2.3. Konsernitilinpäätös	5
2.4. Alijäämän kattamisvelvollisuus	5
3. Lopuksi	6

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2019:

Varsinainen jäsen

Hannu Mustonen pj

Markku Niininen vpj

Kari Laaksonen j

Eira Rosenberg j

Sirpa Länsikylä j

Varajäsen

Heikki Uusi-Kämpä

Reijo Syrjälä

Pentti Kauppi

Niina Anttila

Arto Länsikylä

Kuntalain 121 §:n ja 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä valmisteltava hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, joista valtuuston on päätettävä.

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi perehtynyt valtuuston, hallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoihin, taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä tilintarkastusraportteihin.

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT HT Aino Lepistö

Tarkastuslautakunnan toiminta

Lautakunta on kokoontunut vuoteen 2019 kohdistuvaa arviointia varten neljä kertaa. Työnsä lautakunta on toteuttanut etukäteen laaditun työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on tutustunut kunnan eri toimialojen toimintaan viranhaltijoiden esiteltyjen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pöytäkirjojen avulla.

2. Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

2.1. Huomioita kunnan taloudesta, vuoden 2019 tilinpäätöksestä sekä tavoitteiden toteutumisesta

Kunnan visiona on, että Humppila on elinvoimainen ja yrittäjämyönteinen eteenpäin katsova kunta, joka on aktiivinen toimija kuntalaisten ja yrittäjien hyväksi ja yhteistyössä heidän ja muiden toimijoiden kanssa (Humppilan kunnan strategia vuosille 2016-2020).

Taloudellinen tilanne on Humppilassa ja koko seutukunnalla edelleen haastava. Humppilan kunnan asukasluku väheni vuoden takaisesta 59 henkilöllä ja kunnassa asui vuoden 2019 lopulla 2182 asukasta.

Tarkastuslautakunta on erittäin huolissaan kunnan asukasmäärän vähenemisestä. Asukasluku on vähentynyt joka vuosi vuodesta 2005 alkaen, jolloin Humppilassa oli vielä 2600 asukasta. Tarkastuslautakunnan mukaan tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja pohdintaa siihen, minkälaisilla keinoilla kuntaan voitaisiin saada lisää yrityksiä, työllistäjiä ja työpaikkoja ja millä tavalla kunta olisi entistä houkuttelevampi kohde työikäisille ja lapsiperheille.

Asukasluvun ohella kunnanhallituksen seuraama olennainen tunnusluku on kunnan työttömyysprosentti, joka pysynyt kutakuinkin ennallaan n. 10 % tuntumassa. Työn saatavuus ja työpaikkojen vähäinen määrä Forssan seudulla on joka tapauksessa merkittävä poismuuttoa aiheuttava tekijä, johon on syytä kiinnittää jatkossakin huomiota.

Kunnan kokonaistuloista pääosa muodostuu verotuloista ja valtionosuuksista. Vuonna 2019 verotulojen osuus oli 49.75 % (v. 2018 41.27 %) ja valtionosuuksien 36.51 % (v. 2018 33.12 %). Investointeihin käytettiin viime vuonna noin 371.563 euroa. Merkittävimmät investoinnit liittyivät kunnan tilinpäätöksen mukaan Silvalanpuiston rakentamiseen, Niittykujan asuntojen remontteihin ja viemäriverkoston korjaamiseen.

Tilikauden alijäämäksi muodostui – 99.436 euroa. Haasteena kunnan taloudelle onkin sosiaali- ja terveystenonon voimakas kasvu, jota ei ole mahdollista paikata muilta hallinnonaloilta koituvilla säästöillä. Vuonna 2019 sosiaalitoimen menoalitus budjetoituun verrattuna oli 317.967 euroa.

Tilinpäätöksessä kunnan vuosikate oli + 276.810 euroa, kunnan kattamattoman alijäämän määrä oli vuoden 2019 lopussa 377.937 euroa (v.2018 kattamaton alijäämä oli 278.501 euroa).

2.2.

2.3. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kunnan keskeisissä toiminnoissa

2.3.1. Elämänlaatulautakunta

Elämänlaatulautakunnan tehtävänä on järjestää ja tuottaa laadukkaita kirjasto- ja kulttuuri-palveluja, organisoida liikuntapalveluja ja nuorisopalveluja sekä parantaa asukasviihtyisyyttä. Humppilan kunnan pääpainopisteistä elämänlaatulautakunnan toimenkuvaan liittyvät eritoten lähipalveluiden säilyttäminen ja asukkaiden viihtyisyys.

Tarkastuslautakunta toteaa, että elämänlaatulautakunta on järjestänyt pienen kunnan mit-takaavassa varsin monipuolista kulttuuritarjontaa ja erilaisia liikuntaryhmiä eri-ikäisille kun-talaisille.

Tarkastuslautakunta toivoo, että liikuntapaikkojen käyttö olisi humppilalaisille yhdistyksille maksutonta. Kaikenlainen liikunta ja kulttuuri edistää kuntalaisten hyvinvointia ja vähentää terveysmenoja.

Lautakunta on alittanut budjettinsa noin 72.761 eurolla.

2.3.2. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan toimialaan kuuluu tarjota kilpailukykyisesti tuotettuja asiakkaiden tar-peet huomioonottavia ja laadukkaita ja ajanmukaisia kasvatus- ja koulutuspalveluja.

Erityisenä huolenaiheena tarkastuslautakunta näkee koulujen ja päivähoidon oppilasmää-rissä näkyvän selvän laskun ja tätä kautta entistä pienemmät luokkakoot. Tilinpäätöksen mukaan esimerkiksi vuonna 2018 Humppilassa syntyi 14 lasta ja vuonna 2019 13 lasta.

Tarkastuslautakunta on varsin tyytyväinen kunnan tarjoamiin varhaiskasvatuspalveluihin. Kunnan peruskoulutus antaa hyvät valmiudet jatko-opintoihin.

Sivistyslautakunta on alittanut budjetoidut nettomäärärahansa noin 41.521 eurolla

2.3.3. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan toimialaan kuuluu turvata kuntalaisille terveellinen ja viihtyisä elinympäristö tuottamalla ja ylläpitämällä taloudellisesti laadukkaita yhdyskuntapalveluja sekä siivous- ja ruokahuollon palveluja.

Kunnan keskuskeittiön toiminta lakkasi 30.6.2019 ja toiminta sekä työntekijät siirtyivät Loimijoen Kuntapalveluille.

Tarkastuslautakunta toteaa, että viemärlaitoksesta aiheutuvat kustannukset ovat kokonaismittakaavassa merkittävä rasite kunnalle. Vuonna 2019 laitoksen liikealijäämä oli noin 56.207 euroa ja vuonna 2018 82.927 euroa. Viemärlaitoksen taseeseen kertynyt kokonaisalijäämä on noin 1.632.281 euroa

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että viemäriverkoston vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen tulee liittyä kunnan viemäriverkostoon (Jätevesilaki).

Tulojen osuus lisääntyi alunperin budjetoiduista noin 122.354 eurolla ja menojen osuus ylittyi 84.521 eurolla.

2.4. Konsernitilinpäätös

Humppilan kuntakonserni koostuu viidestä kuntayhtymästä sekä kymmenestä tytäryhtiöstä. Lisäksi kunnalla on osakkuusyhteisö Humppilan Vesihuolto Oy, josta kunta omistaa 20 %.

Kuntayhtymien osalta vuoden 2019 tulokset ovat pääosin alijäämäisiä. Tytäryhteisöjen tilinpäätöstulokset puolestaan ovat kohtuullisia. Vuokrataloyhtiöiden ongelmana on jo aiempina vuosina ollut suhteellisen iso velkamäärä ja osassa yhtiöistä myös alhainen käyttöaste.

Tarkastuslautakunta kehottaa edelleen vakavasti harkitsemaan vuokrataloyhtiöiden yhdistämistä, jolla tähdätään yhtiöiden kustannusten vähentämiseen ja käyttöasteiden parantamiseen.

2.5. Alijäämän kattamisvelvollisuus

Tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä kunnan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä, mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tilikauden alijäämä on – 99.436 euroa . Kunnan taseeseen kertynyt kattamaton alijäämä on vuoden 2019 lopussa 377.937 euroa.

3. Lopuksi

Kunnan vuoden 2019 tilinpäätös oli -99.436 euroa alijäämäinen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että merkittävät investoinnit, kuten Silvalanpuiston rakentaminen ja Niittykujan asuntojen remontoinnit, on saatettu onnistuneesti loppuun ja viemäriverkoston korjaaminen jatkuu edelleen.

Kunnan vuosien 2017-2019 taloussuunnitelmassa on esitetty kolme toimintaympäristön haastetta: tuloskehitys ja suuri sote-palveluiden tarve, väestön väheneminen sekä seudullisen kehitystyön puuttuminen. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että seudullista kehitys- ja yhteistyötä pyritään entisestään vahvistamaan, jotta yhteistyötä tiivistämällä ja mahdollisia päällekkäisyyksiä vähentämällä voidaan saavuttaa molemminpuolisia taloudellisia säästöjä ja muita hyötyjä.

Tarkastuslautakuntaa huolestaa jo vuosia jatkunut kunnan asukasluvun väheneminen, suhteellisen korkea kunnallisveroprosentti, työttömien määrä ja oppilasluvun pieneneminen päivähoitossa ja koulussa.

Palvelujen säilyttämiseksi hyvässä kunnossa tarkastuslautakunta esittää aktiivisempaa tiedottamista Humppilan kunnasta.

Humppilassa 20.5.2020

Hannu Mustonen
puheenjohtaja

Kari Laaksonen
jäsen

Markku Niininen
varapuheenjohtaja

Eira Rosenberg
jäsen

Sirpa Lämsikylä
jäsen